

Uchwała Nr XXXV/744/2016
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 20 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn.zm.) oraz art. 1, art. 4¹ ust. 1, 2, 5, art. 12 ust. 4, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn.zm.) w związku z art. 10 ust.1, 2, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn.zm.)

Rada Miasta Rzeszowa uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

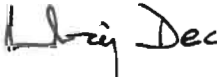
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rzeszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Andrzej Dec

UZASADNIENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 określa zakres i sposób realizacji zadań własnych Miasta wynikających z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.) oraz art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.). Stanowi on kontynuację, rozwinięcie i uzupełnienie dotychczasowych działań realizowanych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych na terenie Miasta.

Źródłem finansowania Programu są opłaty z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przyjęcie przez Radę Miasta Rzeszowa Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 jest podstawą do realizacji działań w nim zawartych, zgodnie z zapisami wspomnianych ustaw.

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/744/2016
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 20 grudnia 2016 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2017**

Rzeszów, grudzień 2016 rok

Rozdział I

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani na rok 2017 jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań na terenie Miasta Rzeszowa. Stanowi propozycję nowych oraz kontynuację, rozwinięcie i uzupełnienie wcześniej prowadzonych i sprawdzonych zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, jak również minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Program wskazuje jednocześnie podmioty odpowiedzialne za realizację zadań oraz reguluje zasady ich finansowania.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii skierowany jest do mieszkańców miasta, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich konsekwencjami, a także do wszystkich instytucji i organizacji społecznych, które zajmują się tą problematyką. Został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Miasta, charakteryzuje go kompleksowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów uzależnień.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok opracowano na podstawie:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.)
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.)
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.)
4. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239 z późn. zm.)
5. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
6. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.)
7. ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 z późn. zm.)
8. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.)
9. ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1916)
10. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.)

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ponadto, przy opracowywaniu Programu posłużono się diagnozą potrzeb, jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje miasto do realizacji omówionych poniżej zadań.

Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa

Podstawowym celem diagnozy jest dostarczenie wiarygodnych informacji niezbędnych do zaplanowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Diagnoza ma charakter dynamiczny i wymaga stałej aktualizacji. Służy temu monitoring problemów uzależnień, dostarczający nie tylko danych do ciągłej aktualizacji, ale również danych do ewaluacji podejmowanych działań.

Monitoring problemów uzależnień dla potrzeb opracowania i ewaluacji Programu odbywał się m.in. poprzez informacje własne, badania socjologiczne przeprowadzone na terenie miasta oraz zbieranie i analizę danych statystycznych otrzymanych od podmiotów współpracujących przy jego realizacji:

- Wydziału Zdrowia,
- Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Izby Wyrzeźwień.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem działalności MOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Miasta Rzeszowa. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również, gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin korzystających z pomocy MOPS występuje problem uzależnienia od alkoholu. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodziny korzystające z pomocy MOPS

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS	3 710	3 516	2 835
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny	223	210	151
Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	732 335 zł	767 265 zł	326 579 zł

Na podstawie zamieszczonych danych wynika, iż w latach 2014 i 2015 nastąpił istotny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka o 194 rodziny. Zmniejszeniu uległa również liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Jest to spadek o 13 rodzin. Środki finansowe przeznaczone na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym wzrosły o prawie 35 000 zł.

W pierwszym półroczu 2016 o 10 osób zmniejszyła się liczba dzieci korzystających z kolonii profilaktycznych w porównaniu z rokiem 2015, przy jednoczesnym wzroście nakładów finansowych w tym zakresie o 11 693 zł.

Świetlice środowiskowe

Świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży są prowadzone w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przez organizacje pozarządowe i kościelne. Programy realizowane w świetlicach działających we wszystkich dzielnicach miasta zapewniają dzieciom opiekę pedagogiczną, pomoc w odrabianiu lekcji, dożywianie, zajęcia plastyczne, muzyczne i rekreacyjno-sportowe.

Poprzez realizowane w świetlicach programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne wzmocniana jest u dzieci i młodzieży asertywność, jak również umiejętność radzenia sobie z agresją i konfliktami. Kształtowana jest także silna osobowość u uczestników zajęć celem przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z mediów, portali społecznościowych itp. Świetlice dają dzieciom możliwość zaspokojenia potrzeb zarówno socjalnych, edukacyjnych, jak również psychicznych.

Ilość dzieci korzystających ze świetlic oraz środki przeznaczone na ich funkcjonowanie w ramach Miejskiego Programu

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny	16	15	15
Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach w tym:	622	574	544
dzieci z rodzin alkoholowych	415	431	218
Liczba dzieci korzystających z dożywiania uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych i opiekuńczo - wychowawczych	622	574	404
Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na dożywianie w/w dzieci	131 560 zł	141 453 zł	70 603 zł
Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na działalność świetlic	687 100 zł	727 100 zł	346 262 zł

Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny utrzymuje się na tym samym poziomie i wynosi 15. W roku 2015 liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach, zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 48 osób, natomiast wzrosła liczba dzieci z rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu o 16. Wszystkie dzieci biorące udział w zajęciach w świetlicach w 2015 roku były objęte programem dożywiania, nakłady finansowe w tym zakresie wzrosły o 9 893 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie celem uzyskania przez osoby i rodziny samodzielności nadal stosuje w swoich działaniach instrument w postaci kontraktu socjalnego. Kontrakt socjalny to forma pisemnej umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania klienta i pracownika socjalnego. Celem zawartej umowy jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej klienta, rodziny. Pracownicy socjalni MOPS zawierają kontrakty socjalne również z osobami nadużywającymi alkohol. Celem zawartych umów jest podjęcie terapii, systematyczne uczestnictwo i prowadzenie trzeźwego trybu życia. W roku 2015 nastąpił istotny wzrost liczby zawartych kontraktów, których zrealizowano 24, w 2014 było ich 11. Podczas realizacji kontraktów socjalnych, pracownicy ośrodka utrzymują stały kontakt z osobami nadużywającymi alkoholu, w trakcie prowadzonych rozmów motywują ich do podjęcia leczenia, zaprzestania picia lub jego ograniczenia. Pracownicy socjalni w oparciu o uzgodnienia zawarte w kontrakcie często odwiedzają rodziny z problemem alkoholowym, ukazują pozytywne aspekty prowadzenia trzeźwego trybu życia, jak również proponują pomoc osobom współuzależnionym. Przerwanie realizacji kontraktu socjalnego lub nie wywiązywanie się przez klienta z podjętych uzgodnień

nadal skutkuje ograniczeniem lub odmową pomocy finansowej z ośrodka. Niewywiązanie się z uzgodnień zawartych w kontrakcie często skutkuje skierowaniem przez pracownika socjalnego wniosku o podjęcie działań w kierunku zastosowania procedury leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Centrum Integracji Społecznej działa przy Rzeszowskim Towarzystwie Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie. Zajęcia w CIS nadal cieszą się dużym zainteresowaniem. W latach 2014 i 2015 w szkoleniach w CIS brało udział 26 osób, komplet uczestników. Osoby biorące udział w zajęciach znajdują się w bardzo trudnej sytuacji zawodowej i osobistej. Uczestnicy to osoby długotrwale bezrobotne mające również problem z nadużywaniem alkoholu. Poprzez udział w Programie reintegracji społecznej i zawodowej, klienci kształtują umiejętności pozwalające na pełnienie ról społecznych. Uczestnicy nabywają umiejętności zawodowe, mają możliwość podwyższenia kwalifikacji lub przekwalifikowania. W ramach podejmowanych działań odbywają się treningi kompetencji społecznych, warsztaty motywacyjne, doradztwo zawodowe. W celu odbudowy i podtrzymania u uczestników zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy biorą oni udział w kursach komputerowych, przedsiębiorczości, warsztatach gastronomiczno-cukierniczych, remontowych i porządkowych. W zajęciach w Centrum Integracji Społecznej uczestnicy otrzymują świadczenie integracyjne w wysokości 50 % zasiłku dla bezrobotnych w pierwszym miesiącu uczestnictwa, w pozostałych miesiącach - 100 % zasiłku dla bezrobotnych. W trakcie realizacji Programu uczestnicy są zobowiązani do prowadzenia trzeźwego trybu życia.

Centrum Integracji Społecznej w Rzeszowie

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość osób uczestniczących w zajęciach organizowanych przez CIS	26	26	26
Wysokość środków finansowych	180 000 zł	180 000 zł	90 000 zł

Środki finansowe przeznaczone na działalność CIS utrzymują się na takim samym poziomie i wynoszą 180 000 zł rocznie.

Rynek alkoholowy w Rzeszowie

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz.487 z późn. zm.) oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1. Uchwała Nr **XLIX/159/96 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 grudnia 1996r.** w sprawie ustalenia szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa z późniejszymi zmianami,
2. Uchwała Nr **LXXX/1460/2014 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 września 2014 r.** w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Miasta Rzeszowa miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

**Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalony przez Radę
Miasta Rzeszowa**

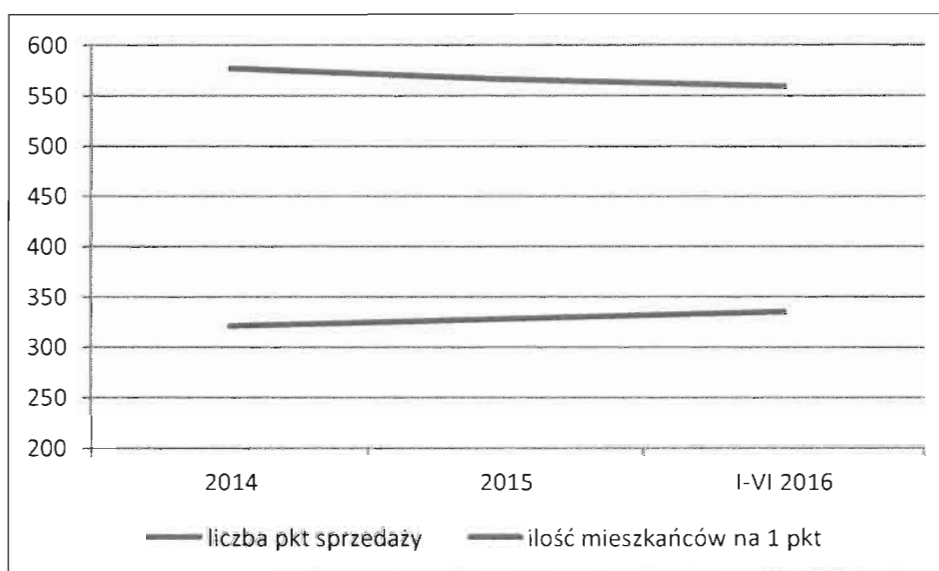
Wyszczególnienie	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:	520	520	520
do spożycia poza miejscem zakupu,	300	300	300
do spożycia w miejscu zakupu	220	220	220

**Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie
Miasta Rzeszowa**

Wyszczególnienie	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	577	566	559
- powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:			
do spożycia poza miejscem sprzedaży,	257	255	259
do spożycia w miejscu sprzedaży	201	194	196
- piwo	119	117	104

**Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży
napojów alkoholowych**

Rok	Liczba punktów sprzedaży ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2014	577	185 123	321
2015	566	185 896	328
do 30.06.2016	559	187 027	335

Wykres 1 Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych , opracowanie własne

Wpływy do budżetu Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość środków	4 227 572 zł	4 228 590 zł	3 135 530 zł

Z analizy powyższych danych wynika, iż ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym placówek handlowych i zakładów gastronomicznych nieznacznie maleje. Przedsiębiorcy podejmują działania związane z rozpoczęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej co przekłada się na wzrost ilości opiniowanych wniosków i wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Fakt ten jednak nie ma wpływu na pozyskiwanie środków z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, gdyż obserwuje się dużą rotację przedsiębiorców. Osoby rozpoczynające działalność gospodarczą lub prowadzące ją w krótkim okresie czasu wnoszą opłaty w stawkach podstawowych, co stabilizuje wpływy do budżetu.

Na terenie miasta Rzeszowa obowiązuje prawo miejscowe, które ogranicza możliwość korzystania z zezwoleń. Uchwała Rady Miasta nakazuje zachowanie 100-metrowej odległości od obiektów chronionych. Intencją uchwały jest m.in. ograniczenie dostępności alkoholu w otoczeniu placówek, gdzie uczą się i przebywają dzieci i młodzież.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Korzystanie z zezwoleń jest weryfikowane podczas kontroli punktów sprzedaży alkoholu prowadzonych przez upoważnione ustawowo służby tj. pracowników Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń UM Rzeszowa, funkcjonariuszy Straży Miejskiej, członków MKRPA.

Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzegania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Kontrolowana jest legalność obrotu alkoholem, obowiązek zaopatrywania się sprzedawców detalicznych u przedsiębiorców korzystających z zezwoleń hurtowych na sprzedaż napojów alkoholowych, tytuły prawne do lokali.

W czasie czynności kontrolnych prowadzone są także rozmowy profilaktyczne z właścicielami sklepów i sprzedawcami, m.in. wyjaśnianie przepisów prawnych, uświadamianie skutków sprzedaży alkoholu nieletnim, omawianie sposobów odmowy sprzedaży alkoholu klientom nieletnim i nietrzeźwym.

Ilość przeprowadzonych kontroli

Podmiot prowadzący kontrolę	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
MKRPA	16	20	18
Biuro EDG UM Rzeszowa	10	12	8
Ogółem	26	22	26

W roku 2015 Straż Miejska w Rzeszowie nałożyła 25 mandatów karnych, a w okresie sześciu miesięcy 2016 roku 13 mandatów w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach niedozwolonych. W ramach systematycznie prowadzonych na terenie miasta Rzeszowa patroli funkcjonariusze Straży Miejskiej monitorowali 278 punktów sprzedaży w roku 2015. W pierwszej połowie 2016 roku patrolowano 345 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Sprzedawcy kontrolowanych sklepów zwracają uwagę na częste przypadki zakupu alkoholu

(głównie piwa) przez osoby pełnoletnie dla nieletniej młodzieży lub osób nietrzeźwych oczekujących w pobliżu placówki handlowej.

Komenda Miejska Policji

Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, tak jak inne jednostki Policji realizuje zadania określone w podstawowym akcie prawnym, jakim jest ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355 z późn. zm.):

Analizę stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Rzeszowa oparto o dane statystyczne Policji, przyjmując za okres porównawczy półrocze 2015 i 2016 roku.

Naruszania porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez osoby będące pod wpływem alkoholu i związanych ze spożywaniem alkoholu

Zdarzenia w ruchu drogowym	Rok			
	2014	2015	do 30.06.2015	do 30.06.2016
1. Zdarzenia drogowe na terenie miasta Rzeszowa:				
kolizje	2 998	3 192	1 462	1 698
wypadki	407	386	199	198
w tym:				
spowodowane przez nietrzeźwych kierujących/ pieszych	46	51	31	21
2. Przestępstwa drogowe (art.160 § 1 i 3, 173,174,177, 178 a, 179, 180 KK):				
na terenie miasta Rzeszowa	334	298	140	162
w tym przestępstwa kierowania pojazdem w związku z naruszeniem art. 178 a § 1 i 2 KK*				
na terenie miasta Rzeszowa	274	272	107	119
3. Wykroczenia (wnioski o ukaranie) dane obejmują powiat rzeszowski i miasto				
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW**	188	220	97	84
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1a KW**	69	156	58	63
za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW**	24	35	13	14
nietrzeźwi piesi	7	4	0	2
4. Zatrzymano uprawnień do kierowania pojazdami				
na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	500	689	297	330
w tym za kierowanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka				
na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	386	354	156	167

*** Art. 178 a KK**

§ 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

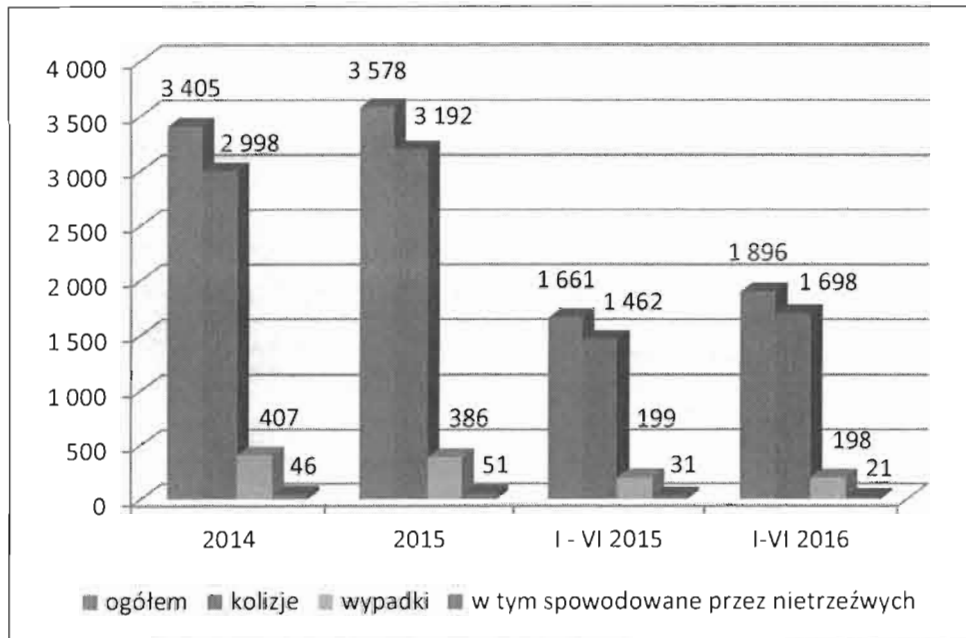
§ 2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż określony w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

**** Art. 87 KW**

§ 1. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł.

§ 1a. Tej samej karze podlega, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1.

- § 2. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1, podlega karze aresztu do 14 dni albo karze grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.
- § 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1a lub 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów innych niż określone w § 1.

Wykres 2 Liczba zdarzeń drogowych na terenie miasta, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

W pierwszej połowie 2016 roku w Rzeszowie odnotowano 1896 zdarzeń drogowych (w analogicznym okresie 2015 r. – 1661), w tym 1698 kolizji drogowych - wzrost o 236 oraz 198 wypadków - spadek o 1. Główną przyczyną wypadków drogowych było nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nadmierna prędkość, niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami, niestosowanie się do znaków, nieprawidłowe wyprzedzanie oraz nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych i samych pieszych.

Od 1 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku ujawniono na terenie miasta 162 przestępstwa drogowe. Był to wzrost o 16 % w stosunku do analogicznego okresu roku 2015, kiedy zanotowano 140 takich czynów. Najliczniejszą grupę, podobnie jak w ubiegłym roku, stanowiły przestępstwa kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu, przy czym liczba przestępstw spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców wzrosła o 11 % z 107 w I połowie 2015 roku do 119 w I połowie roku 2016.

Analizując pierwsze półrocze 2015 i 2016 roku zauważamy nieznaczny spadek ilości wykroczeń popełnianych przez kierujących pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW i w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW - z 168 do 161. Dotyczy to zarówno rowerzystów, jak i kierujących pojazdami mechanicznymi. Osób zasiadających za kierownicę pojazdu, a będących pod wpływem alkoholu, nie powstrzymują nawet prezentowane w mediach tragiczne wypadki, w których ich uczestnicy stracili życie.

Funkcjonariusze Policji podejmowali także interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Policja korzysta w szerokim zakresie ze środków oddziaływania pozarepresyjnego, nie rezygnując ze środków represyjnych wobec sprawców wykroczeń o szczególnym stopniu społecznej szkodliwości czynu. Oprócz postępowania wnioskowego o ukaranie do Sądu Grodzkiego w zagadnieniu zwalczania wykroczeń policjanci w szerokim zakresie stosowali postępowanie mandatowe.

Liczba wykroczeń z art. 43¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z podziałem na sposób ich zakończenia

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Liczba wykroczeń zakończonych nałożeniem mandatu karnego	2 187	1 592	669
Liczba wykroczeń zakończonych skierowaniem wniosku o ukaranie do sądu	111	70	22
Liczba wykroczeń zakończonych zastosowaniem środków oddziaływania pozakarnego (art.41 KW)	2 706	2 842	1 631

Jak wynika z przedstawionych informacji w 2015 r. liczba mandatów karnych zmalała o 595, w porównaniu z rokiem 2014. Na przestrzeni pierwszego półrocza br. nałożono 669 mandatów. Zmniejszeniu uległa również ilość sporządzonych wniosków o ukaranie do sądu ze 111 w 2014 r. do 70 w roku 2015. Nastąpił natomiast wzrost zastosowanych pouczeń.

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2015 działania Policji ukierunkowane były na zwalczanie przestępczości kryminalnej, szczególnie tej, która występuje najczęściej i jest najbardziej dokuczliwa dla społeczeństwa.

W okresie wakacji i ferii przeprowadzono nasilone kontrole stanu trzeźwości kierowców oraz stanu technicznego autobusów wycieczkowych. Podejmowano również inicjatywy związane z lepszym oznakowaniem dróg. W tej dziedzinie dołożono wszelkich starań celem zmniejszenia zagrożeń w ruchu drogowym.

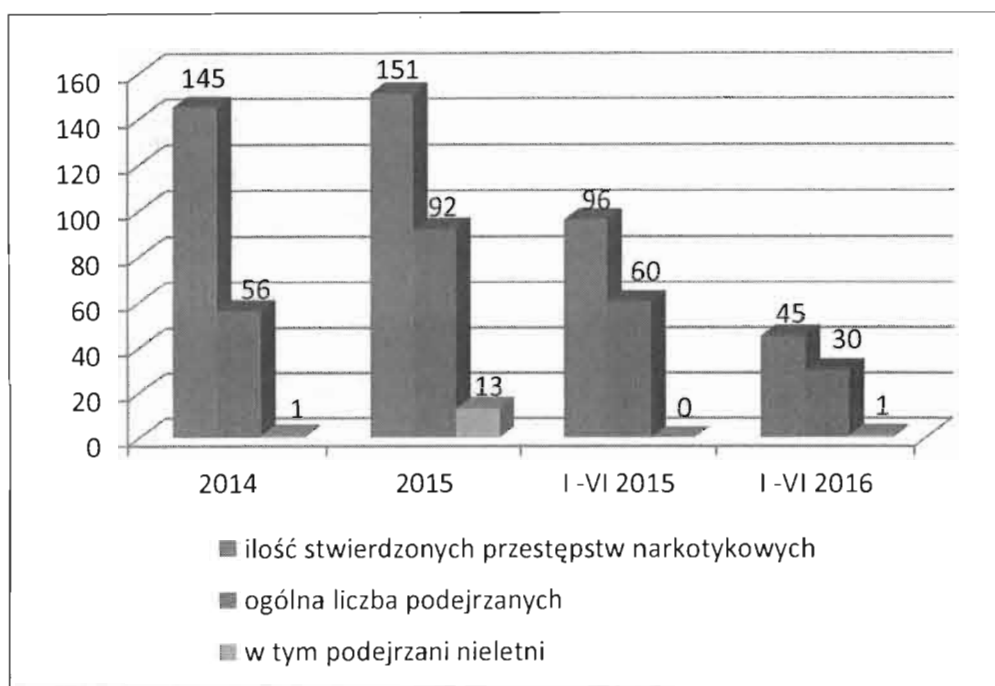
Niebezpiecznym zjawiskiem jest sięganie przez młodych ludzi po środki odurzające, a najczęściej ujawniane przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii to posiadanie narkotyków oraz ich sprzedaż.

Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych na terenie miasta

	Rok			
	2014	2015	do 30.06.2015	do 30.06.2016
Przestępstwa narkotykowe	145	151	96	45
Podejrzani ogółem	56	92	60	30
w tym: nieletni	1	13	0	1
Wskaźnik wykrywalności	92,4 %	94,7 %	94,80 %	97,80 %

Przestępstwa narkotykowe: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (art.55 ust.1; art.56 ust.1,3; art.57 ust.2; art. 58 ust.1,2; art.59 ust.1,3; art.61; art.62 ust.2,3; art.63 ust.1)

Z analizy powyższych danych wynika, iż liczba przestępstw narkotykowych na terenie miasta Rzeszowa w pierwszej połowie br. spadła o 53 % w porównaniu z pierwszym półroczem ubiegłego roku, z 96 na 45. O połowę spadła też liczba osób podejrzanych o ich popełnienie. Niepokojącym jest fakt, iż wśród tych osób są osoby nieletnie. W roku 2015 wśród sprawców było 13 nieletnich (analogicznie w roku 2014 - 1 osoba), w I półroczu 2016 roku była to 1 osoba (w analogicznym okresie 2015 roku wśród sprawców nie było nieletnich). Duża liczba przestępstw narkotykowych wskazuje, że osoby podejrzane popełniają więcej niż jeden czyn zabroniony. Nieznacznie wzrósł natomiast wskaźnik wykrywalności przestępstw.

Wykres 3 Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych w Rzeszowie, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

Prowadząc systematyczne działania zmierzające do ujawniania i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi policjanci rzeszowskich komisariatów ujawnili i zabezpieczyli w pierwszej połowie 2015 r. 146,005 gramów marihuany, 0,625 gramów metamfetaminy oraz 7 sztuk tabletek morfiny, natomiast w analogicznym okresie 2016 roku 138,854 gramów marihuany oraz 0,1 grama pochodnych amfetaminy. Jak w poprzednich latach najpopularniejszym środkiem odurzającym występującym na terenie miasta jest marihuana. Duży problem nadal stanowią „dopalacze”. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji współdziałają z instytucjami pozapolicyjnymi, a przede wszystkim Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym udzielając jego pracownikom asysty w czasie zaplanowanych kontroli placówek sprzedających dopalacze. W roku 2014 asystowali w 13 kontrolach zabezpieczając 1269 sztuk dopalaczy. W 2015 roku policjanci udzielili asysty w trakcie 19 kontroli zabezpieczając 2677 sztuk dopalaczy, natomiast w I połowie 2016 roku asyst było 6, a zabezpieczonych środków – 365 sztuk. Jednocześnie placówki handlowe sprzedające dopalacze są objęte stałym nadzorem przez policjantów. W ich rejon kierowane są dodatkowe patrole, które reagują szczególnie na przypadki kupowania dopalaczy przez osoby małoletnie.

W celu zminimalizowania negatywnych zjawisk związanych z sięganiem młodzieży po środki zastępcze oprócz czynności kontrolnych, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie prowadzi od wielu lat działania edukacyjne skierowane do uczniów szkół, uświadamiając o konsekwencjach prawnych takich zachowań oraz ukierunkowane na promocję zdrowego stylu życia. Działaniami edukacyjno-prewencyjnymi objęci są również rodzice i nauczyciele.

Wyniki badań ankietowych dotyczące problematyki przemocy w szkole, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych przez młodzież

Problemami alkoholowymi i narkomanii młodzieży szkolnej nazwiemy całokształt szkód związanych z używaniem przez osoby nieletnie legalnych i nielegalnych środków odurzających i środków psychoaktywnych, jakie występują u osób je używających, członków

ich rodzin oraz całego społeczeństwa, wymagających działań, które mają na celu zmniejszenie rozmiarów lub eliminację tego zjawiska.

Natomiast problemy przemocy w szkole rozumiane są jako wszelkie dolegliwe zjawiska występujące w środowisku szkolnym, przejawiające się stosowaniem przemocy, agresji, dyskryminacji, nękania wobec uczniów, nauczycieli oraz innych osób związanych bezpośrednio i pośrednio ze środowiskiem szkolnym, przez inne osoby funkcjonujące w danym środowisku szkolnym (uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły), a wpływające negatywnie na osoby będące podmiotem oddziaływania.

Poza tym, w ostatnich latach pojawiło się nowe zagrożenie, które jeszcze nie jest oszacowane w środowisku szkolnym. Jest to problematyka uzależnień behawioralnych (uzależnienie od komputera, gier komputerowych, hazardu). Uzależnieniami behawioralnymi nazywamy wszelkie uzależnienia związane z wykonywaniem różnego rodzaju czynności, które nie wiążą się z zażywaniem substancji chemicznych.

Na zlecenie Miasta Rzeszowa w 2015 roku wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zostały zrealizowane przez Stowarzyszenie „Pomoc” ponowne badania ankietowe dotyczące problematyki przemocy, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Badaniami objęto 774 uczniów, uczniowie szkół gimnazjalnych stanowili 46,4 % zaś 53,6 % to uczniowie szkół średnich. W badaniach uczestniczyło 53,6 % chłopców oraz 46,6 % dziewcząt. Istniała zatem względna równowaga pomiędzy respondentami ze względu na płeć.

Wyniki badań ankietowych zostały przekazane do wszystkich placówek oświatowych, placówki leczenia odwykowego na terenie miasta, jak również do MOPS i świetlic środowiskowych celem wykorzystania ich do pracy z młodzieżą i rodzicami.

Z inicjatywy Prezydenta Miasta Rzeszowa i Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w 2015 roku odbyła się konferencja pt.: „Młodzież Miasta Rzeszowa wobec problematyki przemocy w szkole, używania środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych”.

W spotkaniu uczestniczyli radni Rady Miasta Rzeszowa, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dyrektorzy placówek oświatowych, pedagodzy szkolni oraz nauczyciele wychowania fizycznego.

Dokumenty z konferencji zawierające wyniki badań ankietowych, wykłady i prezentacje dostępne są na stronie internetowej Urzędu Miasta Rzeszowa.

<http://bip.erzszow.pl/urzed-i-jednostki-miasta/wydzialurzedumiasta/wydzial-zdrowia/mlodziez-miasta-rzeszowa-wobec-problematyki-przemocy-w-szkole-uzywania-srodkow-psychoaktywnych-i-uzaleznien-behawioralnych>

Wiedza młodzieży szkolnej na temat zjawiska przemocy w szkole, picia alkoholu, używania środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym dopalaczy oraz kształtowanie zjawiska uzależnień behawioralnych

Wyniki badań wskazują, że młodzież szkolna posiada wiedzę na temat badanych problemów społecznych oraz, że często nie postrzega tych problemów jako zjawiska negatywne.

Po przeanalizowaniu zebranych danych należy zauważyć, że ze zjawiskiem przemocy spotkał się co czwarty badany, natomiast przemoc stosowana jest przez co szóstego respondenta. W związku z powyższym co piąta osoba była w przeszłości ofiarą przemocy, a obecnie jest co dziewiąta osoba. Najczęstszym sposobem stosowania przemocy w szkole jest wyśmiewanie się, robienie „głupich kawałów”, stosowanie obelżywych słów, dręczenie, straszenie i bicie swych ofiar, drobne kradzieże, wymuszanie pieniędzy oraz różnych rzeczy (w tym drugiego śniadania). Według badanych szczególnie niebezpiecznymi miejscami w szkołach są toalety, szatnie, korytarze, sklepik szkolny, parking przed szkołą, schody

w czasie najdłuższych przerw, placyki przed szkołą oraz klasy szkolne i stołówka. Natomiast poza budynkiem szkoły ankietowani wskazali boisko szkolne, miejsca i zaułki (garaże, wiaty, budynki gospodarcze, itp.), przystanek autobusowy. Przeprowadzone badania wykazały, że 31,5 % respondentów zna osoby ze swej szkoły, które stosują przemoc, natomiast 58,6 % badanych nie zna takich osób, a 9,6 % nie ma zdania na ten temat. Zjawisko przemocy w szkole potępia 53,6 % badanych, jednak dla 15,9 % ankietowanych jest ono obojętne.

Młodzież zna sporą liczbę osób, które palą papierosy, piją alkohol, upijają się oraz używają narkotyków. Wśród ankietowanych najbardziej rozpowszechnione jest picie alkoholu. Palenie papierosów nie należy do zachowań popularnych, część przyznaje się do tego, że używa narkotyków. Jednak dużo ankietowanych nie pali papierosów, nie upija się, a także nie używa narkotyków. Młodzież najczęściej pije piwo, następnie wódkę, drinki i wino, zaś w mniejszym zakresie samogon i inne trunki. Wśród badanych uczniów, aż 34,5 % upiło się już alkoholem, jednak 50,6 % uczniów nie miało doświadczeń w tym zakresie, a 11,0 % nie potrafiło udzielić odpowiedniej odpowiedzi. Należy stwierdzić, iż badania pokazały dużą liberalność w zakresie kupna alkoholu, mimo iż część uczniów to osoby dorosłe, 55,9 % badanych uczniów miała dużą łatwość kupna alkoholu, a 25,8 % uczniów nie mogła kupić alkoholu, natomiast 15,9 % badanych nie miało zdania na ten temat.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że u podstaw sięgania po narkotyki przez młodzież, w opiniach respondentów leżą czynniki o charakterze społecznym i integracyjnym. Młodzież chce się dobrze bawić oraz chce być akceptowana w grupach. Na drugim miejscu są czynniki o charakterze psychologicznym, wśród których można wymienić chęć buntu i poszukiwanie przyjemności. Ankietowani w swoim środowisku szkolnym najczęściej stykają się z marihuaną, dopalaczami, środkami uspokajającymi, nasennymi, haszyszem, kokainą, amfetaminą, klejami i rozpuszczalnikami, grzybkami, LSD, heroiną oraz innymi środkami. Wśród badanych uczniów 50,5 % nie zna w swoim otoczeniu osób, które używają narkotyków, jednak 49,1 % zna takie osoby. W przypadku dopalaczy 69,8 % ankietowanych nie zna w swoim otoczeniu osób, które ich używają, jednakże 29,6 % badanych uczniów zna takie osoby. Prawie 65 % uczniów biorących udział w badaniach uważa, iż dopalacze powinny być potraktowane tak, jak inne narkotyki. W ocenie ankietowanych najbardziej zagrożonymi miejscami handlu narkotykami są różnorodne dyskoteki. Nie bez znaczenia jest jednak fakt dostępności narkotyków w okolicach szkoły. Wśród badanej grupy uczniów 84,1 % nie zna w swoim otoczeniu osób, które handlują narkotykami na terenie szkoły. Również 88,0 % ankietowanych uczniów nie używa narkotyków, a 11,0 % badanych uczniów przyznaje się do tego.

Biorąc pod uwagę wyniki badań należy stwierdzić, iż środki legalne, takie jak: papierosy, piwo, wino, wódka są w dużym stopniu dostępne dla młodzieży. Środki nielegalne nie są tak łatwo dostępne, lecz dla pewnej grupy osób ich zdobycie nie stanowi problemu. Należy jednak zwrócić uwagę, iż dopalacze są łatwo dostępne dla przeciętnego respondenta.

Wśród grupy przebadanych uczniów zauważamy, iż 28 % ankietowanych w sieci internetowej spędza od 1 do 2 godzin dziennie, prawie 36 % spędza od 2 do 5 godzin dziennie, a 8 % powyżej 5 godzin dziennie. Jednocześnie prawie 8 % badanych odpowiedziało, iż poświęca temu dużo więcej czasu. Ankietowani korzystają z internetu w celu poszukiwania różnych informacji, przeglądania portali społecznościowych, poczty e-mail, słuchania muzyki lub oglądania filmów, ściągania plików muzycznych i filmów, komunikowania się z innymi, granie w gry internetowe itp. Ponad 40 % uczniów nadmiernie korzystających z internetu zaniedbywało naukę, a 36 % zapominało o swych obowiązkach. Możemy stwierdzić, że co jedenasty badany uczeń jest przekonany, iż przebywanie w sieci internetowej ma negatywny wpływ na jego relacje z innymi osobami. Wśród ankietowanej młodzieży 14 % przyznaje się do gry na automatach lub w inne gry hazardowe, z czego prawie 8 % badanych korzysta z nich przez dłuższy czas niż zaplanowany. W związku z powyższym co dwunasty respondent ma

potrzebę grania na automatach lub innych grach hazardowych w sytuacji, gdy inne osoby wygrywają.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy uznać, że młodzież nie ma dostatecznej wiedzy o uzależnieniach behawioralnych, a więc o zagrożeniach „wpadania w pułapkę uzależnienia od czynności”, zwłaszcza w przypadku nadmiernego korzystania z komputera, telefonu, telewizora czy uprawiania hazardu.

Aby zwiększyć wiarygodność badań ankietowych, należy powtórzyć je po określonym odstępie czasu oraz z określoną grupą respondentów. W związku z powyższym badania ankietowe planuje się przeprowadzić w roku 2020.

Zapobiegając problemom związanym z sięganiem po alkohol, narkotyki i inne środki psychoaktywne przez nieletnich, podejmowane są przez Miasto działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, mające na celu promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania przyjmowania narkotyków i picia alkoholu, podwyższenia poczucia własnej wartości, podejmowania decyzji, wytyczania i osiągania zamierzonych celów. Młodzież, która będzie posiadała takie umiejętności, nie będzie miała potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Miasta

Realizacja szkolnych programów profilaktycznych uwzględniających organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych od szeregu lat finansowana jest przez Miasto. Rodzaj i charakter systematycznie prowadzonych zajęć we wszystkich szkołach dostosowany jest do umiejętności, zainteresowania, zaangażowania, a przede wszystkim wieku uczestników. Pozalekcyjne zajęcia sportowe cieszą się dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży, wypełniają wolny czas, zachęcają do zdrowego trybu życia i aktywnego wypoczynku oraz przygotowują do rywalizacji w różnego rodzaju zawodach sportowych. Uczestnicząc w zawodach uczniowie poznają przede wszystkim zasady uczciwej rywalizacji „fair play”, właściwego zachowania się po przegranej i zwycięstwie, uczą się współdziałania w grupie, cierpliwości w dążeniu do celu, odpowiedzialności oraz wzmocnienia poczucia wiary we własne możliwości.

Rokrocznie prowadzony jest program „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”. Zawody organizowane przez Międzyszkolny Ośrodek Sportowy rozgrywane są w trzech kategoriach wiekowych, w następujących dyscyplinach: piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, koszykówka, tenis stołowy, tenis ziemny, pływanie, unihokej, szachy, sztafetowe biegi przełajowe, trójbój i czwórbój LA oraz liga lekkoatletyczna. Najlepsze wyniki w ramach Miejskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej w roku szkolnym 2015/2016 uzyskały w kategorii szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa Nr 5, Szkoła Podstawowa Nr 2 i Szkoła Podstawowa Nr 9, wśród gimnazjów: Gimnazjum Nr 9, Gimnazjum Nr 7 oraz Gimnazjum Nr 10, w grupie szkół średnich: najlepsze miejsca zajęły IV LO, II LO i V LO.

W ramach Programu Profilaktyki organizowane są Mistrzostwa Rzeszowa Szkół Gimnazjalnych i Ponadgimnazjalnych w narciarstwie i snowboardzie.

Na terenie Miasta realizowane są przedsięwzięcia profilaktyczno-edukacyjne, mające na celu podjęcie tematyki bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, które z roku na rok cieszą się coraz większym zainteresowaniem.

Program realizowany przez Dział Higieny Szkolnej SP ZOZ Nr 1 ma na celu m.in. promocję zdrowego trybu życia, dostarczenie informacji nt. szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, używania narkotyków, jak również informacji o zagrożeniach wynikających

z choroby alkoholowej i narkomanii, a także profilaktyki osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Adresowany jest on do uczniów klas II, V i VI szkół podstawowych, klas II i III w szkołach gimnazjalnych oraz uczniów klas I i przedostatnich w szkołach ponadgimnazjalnych, a także uczniów, u których zachodzi przypuszczenie o stosowanie używek. Podczas realizacji programu przeprowadzono w szkołach materiały edukacyjne.

Programy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - promujące organizację imprez bezalkoholowych na rzeszowskich osiedlach cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem, a oferty ich realizacji corocznie składane są przez wszystkie Rady Osiedli. Najważniejszym celem programów jest promocja alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, sportowa rywalizacja, propagowanie aktywnego wypoczynku, zdrowego i bezpiecznego stylu życia, promocja rodzinnych imprez bezalkoholowych, jak również integracja mieszkańców osiedla. Imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym i sportowo-rekreacyjnym z udziałem dzieci, młodzieży oraz rodziców realizowane są w ramach ścisłej współpracy Rad Osiedli i placówek oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na danym osiedlu.

W I półroczu br. na terenie rzeszowskich szkół pracownicy SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień realizowali w szerokim zakresie zajęcia z profilaktyki pierwszorzędowej. Zajęcia obejmowały zarówno problematykę dotyczącą przeciwdziałania uzależnieniom chemicznym (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy i e-papierosy), behawioralnym (uzależnienie od gier hazardowych, komputera i innych technologii informacyjnych), jak również dotyczyły asertywnej ochrony granic psychologicznych w sytuacji przemocy. Oferowali również zajęcia z zakresu metod efektywnego uczenia się. Ten rodzaj zajęć budzi duże zainteresowanie wśród dzieci i młodzieży. Zajęcia te pełnią istotną rolę w ochronie dziecka przed potrzebą stymulowania organizmu środkami chemicznymi podczas nauki.

Zarówno w roku 2015 i sześciu miesiącach roku bieżącego specjaliści „Centrum” szczególną uwagę koncentrowali na działaniach z zakresu profilaktyki dotyczących m.in. zjawiska sięgania przez dzieci i młodzież po zastępcze środki psychoaktywne tzw. „dopalacze”. Najczęściej poruszany temat to „Stop uzależnieniom – narkotyki i dopalacze”.

W profilaktyce szkód związanych z piciem alkoholu oraz używaniem środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież bardzo duże znaczenie mają nie tylko systematyczne zajęcia z młodzieżą, rodzicami i nauczycielami, ale także kampanie społeczne adresowane do ściśle określonych grup i środowisk społecznych, mające wsparcie medialne.

Uczniowie rzeszowskich szkół od wielu lat uczestniczą w ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, której celem jest promowanie wśród młodych ludzi życia wolnego od używek, przemocy i nudy. Corocznie laureatom konkursów organizowanych w ramach kampanii fundowane są nagrody.

W roku 2015 Miasto włączyło się do prowadzonej przez Generalny Inspektorat Sanitarny kampanii informacyjnej „Dopalacze to Śmierć-Stop Dopalcaczom” skierowanej przede wszystkim do młodzieży i dorosłych sięgających po narkotyki i dopalacze. Wspólnie z Wojewódzką i Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną wydrukowano 10 000 sztuk ulotek oraz 100 sztuk plakatów, które zostały przekazane do szkół ponadgimnazjalnych dla uczniów i ich rodziców. Jednocześnie na stronie internetowej Urzędu Miasta i na telebimach w autobusach komunikacji miejskiej pojawił się spot profilaktyczny.

Zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z budżetu Miasta Rzeszowa dofinansowywana jest działalność podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy adresowane do dzieci, młodzieży i rodziców. Finansowane są także podmioty realizujące programy profilaktyczne uwzględniające zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Ilość zawartych umów z podmiotami i wysokość środków, przyznanych na dofinansowanie realizacji programów w latach 2014 – 2016

Nazwa zadania	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Organizacja zajęć sportowych i imprez towarzyszących: m.in. turniejów, zawodów, rajdów itp. dla dzieci i młodzieży jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego	78 970 000 zł	91 1 016 890 zł	86 802 850 zł
Programy edukacyjne oraz szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień	1 4 400 zł	1 3 000 zł	1 3 000 zł
Profilaktyczne programy psychoedukacyjne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych narkomanii oraz przemocy adresowane do dzieci i młodzieży	6 45 000 zł	6 45 000 zł	9 75 000 zł
Wspieranie osób niepełnosprawnych zagrożonych patologią społeczną poprzez organizację integracyjnych imprez sportowo – turystyczno – rekreacyjnych i kulturalno – rozrywkowych	7 40 000 zł	7 50 000 zł	8 52 000 zł
Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym	3 54 700 zł	2 55 000 zł	5 55 000 zł
Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów, których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	1 64 650 zł	1 30 000 zł	1 5 000 zł
Przeprowadzenie lokalnej diagnozy w zakresie używania narkotyków, alkoholu oraz problemu przemocy wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na terenie Miasta	0 0 zł	1 15 000 zł	0 0 zł

Z analizy przedstawionych danych wynika, iż w roku 2015 nastąpił wzrost ilości podmiotów realizujących zajęcia sportowe w stosunku do roku poprzedniego, przy jednoczesnym wzroście kwot dofinansowania. Obserwuje się również spadek nakładów finansowych na wspieranie działalności organizacji pozarządowych. W okresie sześciu miesięcy roku bieżącego o 50 % zwiększyła się ilość podmiotów realizujących programy psychoedukacyjne przy równoczesnym wzroście środków o 30 000 zł.

Ośrodek Leczenia Uzależnień CIK

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość osób uczestniczących w programie terapeutycznym	37	32	26
Ilość członków rodzin objętych programem	56	36	34
Wysokość środków na realizację programu	41 000 zł	46 400 zł	20 900 zł

Stowarzyszenie „Karan” prowadzi Ośrodek Leczenia Uzależnień Centrum Interwencji Kryzysowej. W programie terapeutycznym Ośrodka w latach 2014-2015 uczestniczyła zbliżona ilość osób, a w pierwszym półroczu 2016 r. – 26 osób. Program terapeutyczny skierowany jest do osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, u których zdiagnozowano zaburzenia spowodowane używaniem takich substancji. Z programu terapeutycznego korzystają również członkowie rodzin osób objętych programem. W roku 2015 było to 36 osób - nastąpił spadek o 20 osób w stosunku do roku poprzedniego. W pierwszych sześciu miesiącach br. programem objęto 34 osoby

W ramach działalności Ośrodka Leczenia Uzależnień CIK działa hostel, w którym mieszkają osoby objęte programem terapii odwykowej. Celem programu postrehabilitacyjnego

jest pomoc socjalna, prawna i terapeutyczna osobom, które w sposób pozytywny ukończyły podstawowy program terapeutyczny w Ośrodku. Uczestnictwo w tym programie stanowi etap przejściowy - pomaga osobie w podjęciu samodzielnego życia w sposób dojrzały, a przede wszystkim trzeźwy, wolny od nałogów. Zarówno w 2015 roku, jak i w I półroczu 2016 roku 4 osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych realizowały program w hostelu. W 2014 roku 6 członków rodzin zostało objętych programem leczenia w hostelu, natomiast w minionym roku były to 4 osoby. Na działalność hostelu zarówno w roku 2014, jak i 2015 roku przeznaczono zbliżoną kwotę, zaś w I półroczu 2016 roku przekazano 20 900 zł.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie liczy 11 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta Rzeszowa i Rady Miasta Rzeszowa, SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień, Komendy Miejskiej Policji i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Osoby uzależnione od alkoholu oraz wyrządzające poważne szkody społeczne (sprawcy przemocy w rodzinie), a nie wyrażające zgody na dobrowolne poddanie się leczeniu odwykowemu, są zgłaszane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która uruchamia procedury sądowe zobowiązujące do zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w systemie niestacjonarnym bądź stacjonarnym. Do MKRPA wpływają wnioski osób prywatnych i instytucji o skierowanie na leczenie.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ilość wniosków zgłoszonych do Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość wniosków o zastosowanie leczenia	236	207	114

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż w roku 2014 do Komisji wpłynęło o 29 wniosków więcej niż w roku 2015. W I półroczu bieżącego roku liczba zgłoszeń osiągnęła wynik 114, co może wskazywać na ich wzrost w porównaniu do roku poprzedniego.

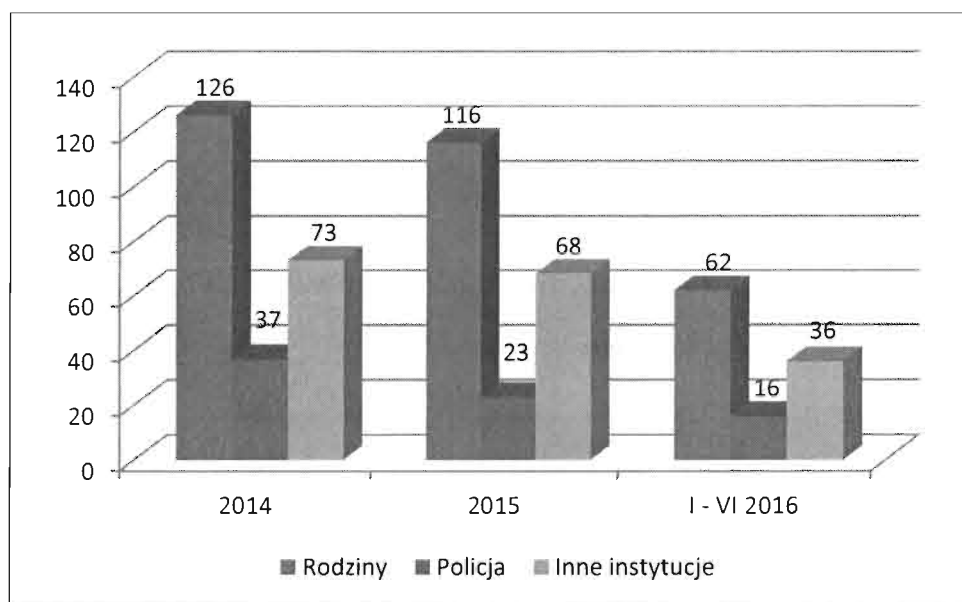
Wnioski w sprawie leczenia odwykowego są składane przez rodziny i instytucje nawiązujące bezpośredni lub pisemny kontakt z MKRPA.

Ilość wniosków złożonych przez rodziny, Policję i inne instytucje

Ilość wniosków złożonych przez:	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Rodziny	126	116	62
Policję	37	23	16
Inne instytucje – Prokuratura, MOPS, DPS, Kuratorzy Sądu Rejonowego, przedstawiciele szkół	73	68	36

Jak wynika z przedstawionych informacji w latach 2014-2015 oraz w I półroczu 2016 roku najczęściej wniosków składały rodziny. Jest to spowodowane ich zaangażowaniem w poszukiwanie skutecznej pomocy dla swoich bliskich, zmniejszeniem wstydu w sytuacji występowania choroby alkoholowej, a także popularyzacją działalności Komisji oraz coraz większej świadomości społecznej w zakresie leczenia odwykowego. Istotne jest zaangażowanie instytucji. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej,

Kuratorzy Sądu Rejonowego, dyrektorzy lub pedagodzy szkół corocznie w dużym stopniu włączają się w pomoc rodzinom osób uzależnionych.

Wykres 4 Ilość wniosków złożonych do Komisji, opracowanie własne

W roku 2015 w porównaniu do 2014 roku znacznie zmniejszyła się liczba wniosków składanych przez Policję. Związane jest to ze współpracą Policji z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i prac Grup Roboczych realizujących procedurę Niebieskiej Karty. Często zdarza się, że w porozumieniu wszystkich członków Grup Roboczych, zamiennie pracownicy MOPS lub Policji kierują wnioski do MKRPA o podjęcie działań wobec osoby uzależnionej od alkoholu i jednocześnie stosującej przemoc wobec rodziny zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bierze czynny udział w pracach Grup Roboczych powołanych przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny. W roku 2015 członek Komisji uczestniczył w pracach 4 Grup Roboczych, w ramach których odbyło się 5 spotkań. W pierwszym półroczu 2016 roku nastąpił istotny wzrost grup, jak również spotkań, w których uczestniczył przedstawiciel Komisji. Brał on udział w pracach 31 Grup Roboczych, uczestnicząc w 47 spotkaniach. W ramach prowadzonych spotkań opracowywane były plany pomocy dla rodzin, w których występuje zjawisko przemocy, a jeden z członków rodziny ma problem alkoholowy. Przedstawiciel Komisji motywował zarówno osoby nadużywające alkoholu do prowadzenia trzeźwego trybu życia, podjęcia leczenia w placówkach odwykowych, jak również członków rodzin do podjęcia działań w zakresie procedury zastosowania leczenia odwykowego.

Istotnym problemem jest występowanie uzależnienia od alkoholu wśród kobiet. Literatura naukowa wskazuje, iż na 10 nadmiernie pijących lub uzależnionych mężczyzn przypada 1 kobieta. Istnieją specyficzne problemy i warunki związane z powstawaniem, przebiegiem i leczeniem choroby alkoholowej u kobiet tj. obniżenie wieku inicjacji z alkoholem, przebywanie w nieformalnym związku z partnerem nadużywającym alkoholu, wychowywanie się w rodzinie z problemem alkoholowym, obniżenie poczucia własnej wartości, poczucie winy i wstydu, zaburzenia seksualne, depresyjne, lękowe.

W roku 2014 i 2015 ilość wniosków w sprawie wszczęcia procedury wobec kobiet utrzymywała się na tym samym poziomie. Kobiety nadmiernie pijące alkohol nie wywiązują się ze swoich ról rodzinnych (żony, matki, córki), społecznych i zawodowych (mają trudności w relacjach międzyludzkich). Częściej są narażone na uszkodzenia narządów ciała, ulegają

przemocy. Nadużywanie alkoholu przez kobiety jest przyczyną zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, zubożenia sytuacji materialnej rodziny, rozpadu więzi rodzinnych, degradacji fizycznej i psychicznej, a w skrajnych przypadkach łamania prawa. Jest to nieakceptowane społecznie i wymaga podejmowania skutecznych działań zarówno przez członków rodziny, jak i instytucji wspierających rodzinę wobec kobiet nadużywających alkoholu.

Wpływ na realizację procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób zgłaszanych mają różne czynniki warunkujące zawieszanie, bądź umarzanie wniosków o zastosowanie leczenia.

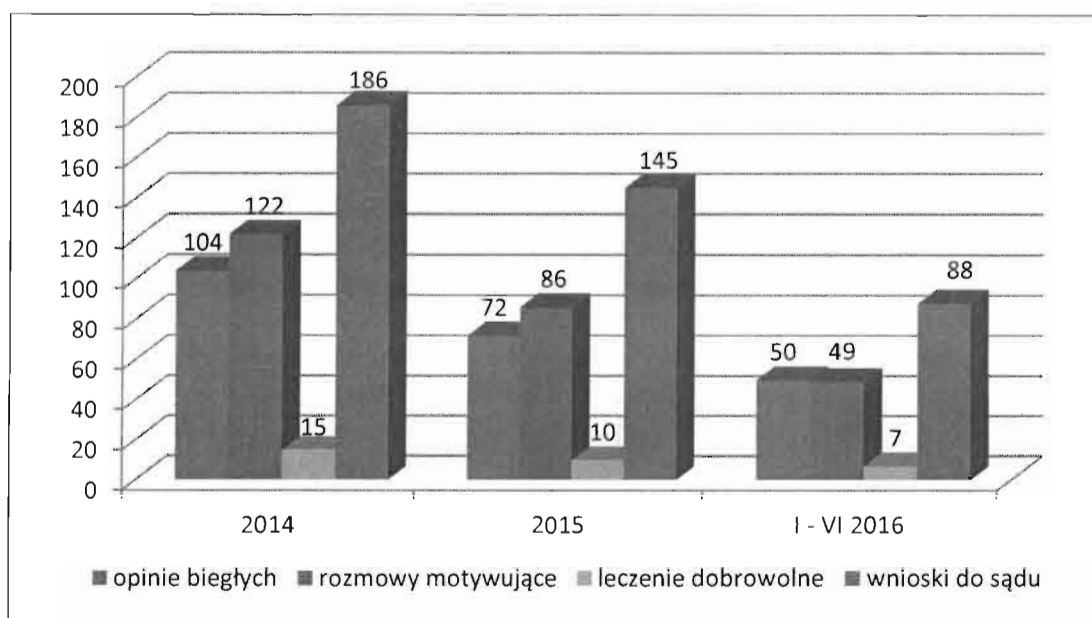
Zawieszono lub umorzono wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego

Powody zawieszenia/umorzono wniosków		Rok		
		2014	2015	do 30.06.2016
Wnioski umorzono	Brak przesłanek do kontynuowania procedury	9	7	5
	Biegli nie stwierdzili uzależnienia	13	10	2
	Wniosek rodziny, kuratora, pracownika MOPS, itp.	4	3	2
	Inne	13	7	4
Ogółem		39	27	13
Wnioski zawieszono	Pozytywna zmiana zachowań osoby zgłoszonej	14	7	13
	Inne(wyjazd za granicę choroba, decyzja wnioskodawcy, itp.)	13	3	2
Ogółem		27	10	15

Na podstawie zamieszczonych danych wynika, iż Komisja w roku 2014 umorzyła i zawiesiła więcej spraw niż w 2015 roku. Związane to było zarówno z pozytywną zmianą zachowania osoby zgłoszonej, nie stwierdzenia uzależnienia podczas badania przez biegłych, jak również zmianą miejsca zamieszkania, bądź wyjazdu lub śmierci uczestnika. Występowały także przypadki wnioskowania członków rodzin osób uzależnionych o zawieszenie lub umorzenie postępowania.

Inne działania podejmowane przez MKRPA

	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Ilość opinii wydanych przez biegłych	104	72	50
Ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia	122	86	49
Ilość osób, które zobowiązały się do podjęcia leczenia (w SP ZOZ CLU, WOTU itp.)	15	10	7
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia	186	145	88
Ilość opinii wydanych w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu	573	635	193
a) pozytywne	571	634	193
b) negatywne	2	1	0

Wykres 5 Działania podejmowane przez Komisję, opracowanie własne

Powyższe dane dokumentują znaczny spadek ilości opinii wydanych przez biegłych oraz osób zgłaszających się do MKRPA na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w roku 2015. Częściowo jest to wynikiem mniejszej ilości wniosków zgłoszonych do Komisji w roku 2015, w porównaniu do roku 2014. Coraz częściej osoby uzależnione od alkoholu a zgłoszone do Komisji notorycznie nie odbierają wysyłanej do nich korespondencji.

Poradnictwo i terapia

Od 1 stycznia 2004 r. SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie realizuje świadczenia zawarte w kontrakcie z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie psychoterapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

Ponadto placówka realizuje świadczenia, wyszczególnione w poniższej tabeli, zgodnie z zawartą umową z Urzędem Miasta Rzeszów.

Rodzaj i ilość świadczeń udzielonych mieszkańcom miasta Rzeszowa przez SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień

Rodzaj świadczeń	Rok		
	2014	2015	do 30.06.2016
Profilaktyka dla dzieci, młodzieży i pedagogów	17 598	42 187	23 661
Psychoterapia indywidualna i grupowa DDA	521	305	151
Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	690	745	319
Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie	48	40	27
Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	176	139	69
Psychoterapia i poradnictwo dla osób eksperymentujących z narkotykami	13	1	7
Psychoterapia małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	20	22	44
Wysokość środków finansowych wykorzystanych na realizację w/w świadczeń	414 505 zł	352 675 zł	270 000 zł

W roku 2015 placówka udzieliła ogółem 1 252 indywidualnych i grupowych świadczeń diagnostycznych i psychoterapeutycznych, z których skorzystało 257 mieszkańców Rzeszowa. Do 30 czerwca br. liczba udzielonych świadczeń wyniosła 617, co wskazuje na porównywalną liczbę jak w latach poprzednich.

W roku 2015, w porównaniu do roku 2014, wzrosła ilość świadczeń związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Zmiana ta może być efektem zwiększenia świadomości i wrażliwości społecznej wśród mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie. Jednocześnie odnotowano istotny spadek ilości udzielonych świadczeń w zakresie poradnictwa i psychoterapii dla osób eksperymentujących z narkotykami. Może to być spowodowane zarówno występującym przekonaniem, iż „dopalacze” nie są narkotykami, które jest niebezpieczne dla życia i zdrowia osób biorących je, jak również intensywnymi działaniami profilaktycznymi dla dzieci i młodzieży. W związku z powyższym należy nadal prowadzić działania z zakresu profilaktyki oraz rozszerzać informacje dotyczące szkodliwości i faktycznych zagrożeń dla życia i zdrowia, jakie mogą powodować „dopalacze”.

W I półroczu 2016 roku zauważalny jest 50 % wzrost zainteresowania mieszkańców pomocą diagnostyczną i psychoterapeutyczną dla małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w stosunku do roku 2015.

Analizując powyższe dane obserwujemy wzrost zapotrzebowania szkół na zajęcia profilaktyczne. W I półroczu 2016 roku w zajęciach uczestniczyło 10 474 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jednocześnie grupa 35 rodziców skorzystała ze szkoleń obejmujących tematykę profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych i alkoholu oraz zagrożeń wynikających z uzależnienia od komputera i internetu. W ramach szkoleń realizowanych dla grupy 38 pedagogów i nauczycieli systematycznie prowadzonych w formie wykładów i warsztatów, podczas 50 godzin dydaktycznych omawiane były problemy rozwojowe dzieci, sprawiających trudności wychowawcze oraz roli nauczyciela i rodziców w rozwiązywaniu sytuacji problemowych. Poruszana była również tematyka używania substancji psychoaktywnych oraz zjawiska przemocy w szkole i środowisku pozaszkolnym. Również grupa 8 pedagogów i nauczycieli zainteresowanych poszerzeniem kompetencji i umiejętności wychowawczych, służących wspomaganie ucznia w rozwoju psychologicznym uczestniczyła w cyklicznych szkoleniach w formie pracy superwizyjno-dyskusyjnej, odbywających się raz w tygodniu przez 2 godziny edukacyjne. Duże zainteresowanie wzbudziły także szkolenia dla 55 pracowników służb socjalnych MOPS dotyczące ochrony rodzin przed skutkami wynikającymi z uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz motywowania do leczenia osób uzależnionych i członków ich rodzin. W roku 2015 i półroczu 2016 roku psychoterapeuci „Centrum” uczestniczyli w audycjach radiowych i udzielali wywiadów dotyczących problematyki uzależnień chemicznych i behawioralnych.

Od października 2010 roku w SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień funkcjonuje całodobowy Oddział Leczenia Uzależnień, dysponujący 20 łózkami. Realizuje on świadczenia w ramach umowy z NFZ, a czas leczenia wynosi od 7 do 8 tygodni. Do Oddziału przyjmowani są pacjenci uzależnieni od alkoholu, hazardu i z uzależnieniami mieszanymi z terenu miasta Rzeszowa oraz innych województw. Specjalistyczną kadrę terapeutyczną stanowią certyfikowani specjaliści psychoterapii uzależnień. Pacjenci uczestniczą w sesjach psychoterapii indywidualnej oraz grupowej, korzystają z konsultacji medycznych (specjalista psychiatra, internista) oraz całodobowej opieki pielęgniarskiej. Statystyki prowadzone od czasu rozpoczęcia działalności całodobowego Oddziału Leczenia Uzależnień wskazują, iż wykorzystanie łóżek wynosi 98 % w stosunku rocznym.

W 2015 roku do Oddziału zostało przyjętych 185 osób, w tym 30 kobiet. Pacjenci z Rzeszowa stanowili ok. 16 % ogółu leczonych w Oddziale. W pierwszych sześciu miesiącach 2016 roku w Oddziale leczono 94 osoby, w tym 17 kobiet. Pacjenci z terenu miasta stanowili 18 % wszystkich leczonych.

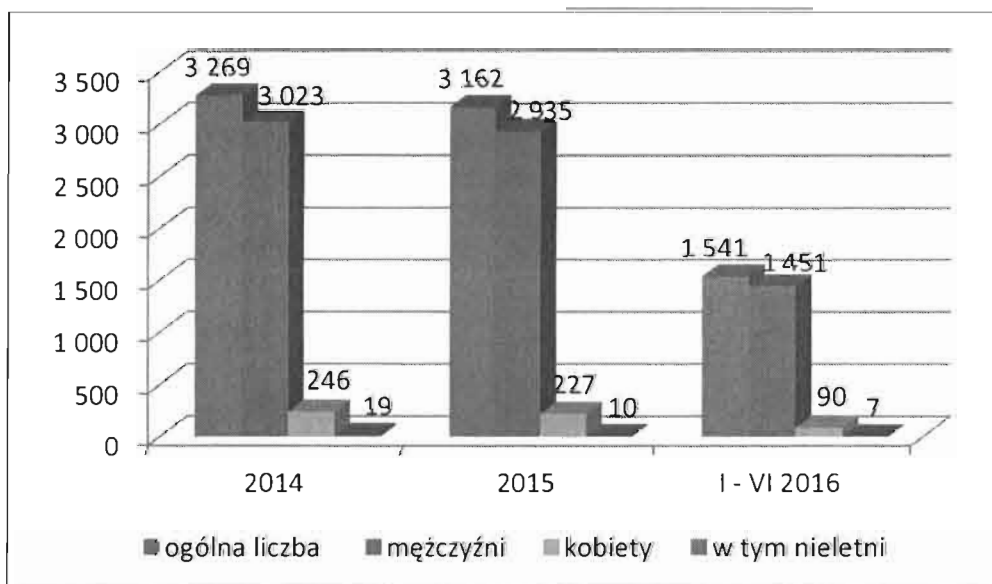
Osoby przebywające w Izbie Wyrzeźwień

W roku 2015 przyjęto i zapewniono opiekę 6 210 osobom. Największą grupę stanowili mężczyźni tj. 93,09 %. W porównaniu z rokiem 2014 nastąpił nieznaczny wzrost ilości osób przebywających w Izbie. Analizując przedstawione dane dostrzegamy również, że liczba osób nieletnich przyjętych do Izby Wyrzeźwień w latach 2014-2015 uległa zmniejszeniu o 54 %.

Liczba osób przyjętych w Izbie Wyrzeźwień

	Rok		
	2014	2015	30.06.2016
Ogólna liczba przyjętych	6 054	6 210	2 995
w tym:			
mężczyzn	5 630	5 781	2 832
kobiet	424	429	163
Ilość osób z terenu miasta Rzeszowa	3 269	3 162	1 541
w tym:			
mężczyzn z terenu miasta	3 023	2 935	1 451
kobiet z terenu miasta	246	227	90
Ogólna liczba nieletnich	37	17	12
w tym:			
chłopcy	29	15	11
dziewczęta	8	2	1
Ilość nieletnich z terenu miasta	19	10	7
w tym:			
chłopcy	16	8	6
dziewczęta	3	2	1

W 2015 roku odnotowano ogółem 3 162 pobyty w Izbie nietrzeźwych mieszkańców Rzeszowa, co stanowi spadek o 107 osób w stosunku do roku poprzedniego. Zmniejszyła się liczba zatrzymanych zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Liczba nieletnich obniżyła się niemal o połowę (w roku 2014 wynosiła 19 osób, a w 2015 już tylko 10). Obserwując dane z półrocza 2016 roku można przypuszczać, iż ilość nieletnich zatrzymanych do wyrzeźwienia zwiększy się względem 2015 roku.

Wykres 6 Liczba mieszkańców Rzeszowa zatrzymanych w Izbie, opracowanie własne, dane z Izby Wyrzeźwień

Wnioski:

Na podstawie przedstawionego materiału można sformułować następujące wnioski dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Obserwuje się zwiększone zaangażowanie instytucji wspierających rodzinę w zakresie zgłaszania wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Rynek alkoholowy w Rzeszowie wykazuje nieznaczną tendencję spadkową. Ilość wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie powoduje zwiększonych wpływów do budżetu Miasta.
3. Wzrasta świadomość sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazów sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym. Grupa przedsiębiorców rozpoczynających tego typu działalność jest informowana przez organ zezwalający, członków MKRPA i funkcjonariuszy Straży Miejskiej o obowiązujących przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, także w zakresie metod i sposobów odmowy sprzedaży alkoholu w przypadkach zakazanych przepisami prawa.
4. Należy w dalszym ciągu promować imprezy bezalkoholowe oraz prowadzenie bezpłatnych pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży propagujących alternatywne formy spędzania czasu wolnego, aktywnego wypoczynku, a także zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
5. Konieczna jest kontynuacja programów profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz ich rodziców obejmujących zarówno problematykę uzależnień chemicznych, jak i behawioralnych oraz kształtowania zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego.
6. Zasadne jest realizowanie szkoleń profilaktycznych dla grup zawodowych zajmujących się edukacją dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w związku z istniejącym problemem alkoholowym.
7. Istnieje potrzeba prowadzenia szeroko zakrojonych działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców oraz osób dorosłych - mieszkańców Rzeszowa, z uwzględnieniem konsekwencji prawnych zachowań związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne i środki zastępcze.
8. Nadal obserwuje się duże zainteresowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym udziałem w Programie reintegracji społecznej realizowanym przez Centrum Integracji Społecznej. Wskazane jest dalsze finansowanie tego typu zadań.
9. Należy zintensyfikować działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez wyeliminowanie uczestników będących pod wpływem alkoholu.
10. Niezbędna jest kontynuacja działań represyjnych zmierzających do ujawnienia i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi.

Rozdział II

Główne cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Nadrzędnym celem Programu jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień.

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządów gmin.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18-tu oraz na kredyt lub pod zastaw, a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Program uwzględnia i realizuje powyższe cele i wyodrębnia 4 grupy zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

1. Profilaktyka uniwersalna - zapobieganie problemom alkoholowym i przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, adresowane do ogółu mieszkańców Rzeszowa.
2. Profilaktyka selektywna - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkotykowych oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi, a także oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grupy zwiększonego ryzyka.
3. Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików.
4. Profilaktyka wskazująca - działania profilaktyczne adresowane do osób lub grup, które przejawiają wczesne symptomy problemów uzależnień.

Rozdział III

Zadania szczegółowe na rok 2017 w zakresie działań profilaktycznych, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej

I.	Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym, przeciwdziałanie narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym adresowane do ogółu mieszkańców miasta.		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	<p>Edukacja publiczna</p> <p>1) audycje radiowe, telewizyjne, oraz publikacje w prasie na temat zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym</p> <p>2) wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych: prasa i książki tematyczne, broszury, książeczki, poradniki, plakaty, nośniki pamięci, druk ulotek, nagrody w konkursach, zawodach itp. oraz inne materiały i przedmioty informacyjne, edukacyjne i promocyjne</p>	<p>dystrybucja materiałów powinna być elementem oddziaływań profilaktycznych</p>	<p>ilość audycji radiowych, telewizyjnych, ilość publikacji w prasie; ilość materiałów, ulotek, plakatów, poradników itp., listy wręczenia nagród itp.;</p>
2.	<p>Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży</p> <p>1) prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków, alkoholu, nikotyny, dopalaczy, uzależnień behawioralnych.</p> <p>2) Profilaktyka zaburzeń popędów i nawyków wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych</p>	<p>założenia teoretyczne oparte na badaniach naukowych, doświadczeniach klinicznych i terapeutycznych;</p>	<p>ilość osób objętych programami;</p>
3.	<p>Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla rodzin</p> <p>1) kształtowanie umiejętności komunikowania się między rodzicami a dziećmi jako podstawa zapobiegania rozwojowi uzależnień od alkoholu i narkotyków oraz uzależnień behawioralnych</p> <p>2) programy profilaktyczne i psychoedukacyjne dla rodzin</p>	<p>całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć; zaplanowana ewaluacja; zajęcia prowadzone w sposób systematyczny i powtarzający się oparte na aktywnych metodach dydaktycznych (tzw. warsztaty)</p>	<p>ilość osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach</p>
4.	<p>Szkolenia psychoedukacyjne dla wychowawców i pedagogów szkolnych</p> <p>1) edukacja na temat specyfiki funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz specyfiki rozwoju dzieci w tych rodzinach</p> <p>2) edukacja i warsztaty psychologiczne z zakresu funkcjonowania dziecka z alkoholowym zespołem płodowym (FAS)</p> <p>3) warsztaty kształtujące umiejętności porozumiewania się z dziećmi i młodzieżą na temat uzależnień chemicznych i behawioralnych</p> <p>4) edukacja na temat narkotyków, rozwoju uzależnienia od środków psychoaktywnych</p>	<p>zajęcia prowadzone w sposób systematyczny i powtarzający się oparte na aktywnych metodach dydaktycznych (tzw. warsztaty)</p>	<p>ilość osób uczestniczących w szkoleniach, warsztatach</p>
5.	<p>Programy psychoedukacyjne i profilaktyczne dla służb mundurowych</p>	<p>uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu uzależnień</p>	<p>ilość osób objętych programami</p>
6.	<p>Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla osób głuchych i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących</p>	<p>uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu uzależnień</p>	<p>ilość osób objętych programami</p>
7.	<p>Wdrożenie systemu szeroko rozumianej specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniami i wystąpieniem zaburzeń psychicznych</p>	<p>profesjonalnie opracowany program</p>	<p>ilość osób, które ukończyły program</p>

8.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodzin 1) organizacja czasu wolnego i pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych i imprez towarzyszących (m.in. rajdy, turnieje, zawody) dla dzieci i młodzieży, 2) organizacja niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, pielgrzymki, rekolekcje trzeźwościowe, imprezy okolicznościowe – Dzień Dziecka, Mikołajki itp. 3) przekazywanie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień i upowszechnianie materiałów edukacyjnych na festynach rodzinnych, dniach Osiedli organizowanych przez Urząd Miasta Rzeszowa, placówki oświatowo - wychowawcze, Rady Osiedli, 4) wspieranie działań promujących zdrowy styl życia	wyraźne odniesienie profilaktyczne w sposób szczególny eksponujące fakt, iż są to imprezy bezalkoholowe	liczba uczestników pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych; liczba szkół i podmiotów realizujących programy; ilość rozdanych materiałów edukacyjnych;
9.	Ograniczenia dostępności alkoholu, narkotyków, dopalaczy 1) przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych określonych odrębną uchwałą Rady Miasta Rzeszowa 2) wspólne działania członków MKRPA i przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej dot. kontroli punktów sprzedaży i zasad sprzedaży napojów alkoholowych, sklepów z substancjami psychoaktywnymi, miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, place zabaw, dyskoteki itp. oraz kontrolowanie mieszkańców miasta w kierunku posiadania, dystrybucji i bycia pod wpływem środków odurzających jak również będących pod wpływem alkoholu	zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeciwdziałaniu narkomanii	ilość przeprowadzonych kontroli;
10.	Wspomaganie działalności organizacji pożytku publicznego oraz instytucji działających na rzecz zapobiegania problemom uzależnień 1) wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 2) doposażenie placówek działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 3) dofinansowanie imprez, wypoczynku letniego i zimowego oraz innych działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 4) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych	całościowy projekt działań z kosztorysem	wysokość nakładów finansowych; ilość doposażonych placówek; liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wypoczynku; ilość dzieci korzystających z dożywiania

II. Profilaktyka selektywna – wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka			
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, internatach, akademikach studenckich 1) warsztaty dotyczące zwiększenia umiejętności interpersonalnych i intrapsychoicznych, radzenie sobie w sytuacji nacisku grupy rówieśniczej na używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych	całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć; zaplanowana ewaluacja	ilość osób uczestniczących w warsztatach

2.	Szkolenia i kursy specjalistyczne dla: lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych, pielęgniarek, higienistek szkolnych, pedagogów, nauczycieli, pracowników służb społecznych, policjantów, pracowników izby dziecka, strażników miejskich, kuratorów sądowych, księży, wolontariuszy, sprzedawców napojów alkoholowych 1) edukacja w zakresie stosowania metod wczesnego rozpoznawania problemów uzależnień 2) edukacja na temat interwencji wobec osób dotkniętych problemem uzależnień 3) edukacja w zakresie przestrzegania obowiązujących zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych 4) edukacja w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w szkole 5) metody i formy wdrażania programów profilaktyki uzależnień	uprawnienia do prowadzenia szkoleń, kursów	ankiety ewaluacyjne dot. problematyki szkoleń
3.	Organizacja narad i konferencji, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich poświęconych rozwiązywaniu problemów uzależnień 1) edukacja 2) tworzenie lokalnej koalicji instytucji, organizacji na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii 3) włączenie się w ogólnopolskie oraz lokalne kampanie i akcje informacyjno - edukacyjne poświęcone rozwiązywaniu problemów uzależnień	kompletny godzinowy scenariusz narady, konferencji, kampanii; wybór ofert	ilość zrealizowanych działań; ilość przeprowadzonych kampanii i liczba ich uczestników
4.	Szkolenia specjalistyczne dla terapeutów uzależnień 1) tworzenie możliwości do odbywania specjalistycznych szkoleń zawodowych dla osób pomagających osobom z problemem alkoholowym, uzależnieniem od środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych	uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień	ilość osób uczestniczących w szkoleniach

III.	Terapia dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Terapia dzieci z rodzin z problemem uzależnień chemicznych i niechemicznych 1) specjalistyczna pomoc indywidualna 2) grupy terapeutyczne 3) poradnictwo dla rodziców dzieci	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
2.	Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików 1) specjalistyczna pomoc indywidualna 2) grupy terapeutyczne	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem

IV.	Profilaktyka wskazująca		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia terapeutyczne w ramach terapii pogłębionej dla osób uzależnionych od alkoholu i uzależnień behawioralnych 1) grupy terapeutyczne w ramach programu After Care opieka psychoterapeutyczna dla pacjentów z zakończonym podstawowym programem psychoterapii 2) zajęcia terapeutyczne w ramach opieki psychoterapeutycznej po odbytych leczeniu w Stacjonarnym Oddziale Leczenia Uzależnień w SP ZOZ CLU dla pacjentów z terenu Miasta 3) zajęcia terapeutyczne dla rodzin pacjentów leczących się w w/w Oddziale	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem

2.	Zajęcia terapeutyczne dla członków rodzin z problemem alkoholowym i uzależnień behawioralnych 1) pogłębiona terapia indywidualna 2) psychoterapia rodzinna i małżeńska 3) poradnictwo dla rodzin osób z problemem uzależnień	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
3.	Zajęcia dla dzieci objętych pomocą socjoterapeutyczną 1) finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych 2) doposażenie pomieszczeń, materiały edukacyjne i inne	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba profesjonalnie przygotowanej kadry; ilość materiałów edukacyjnych
4.	Zajęcia terapeutyczne dla osób eksperymentujących, pijących szkodliwie i uzależnionych od alkoholu 1) motywowanie do leczenia 2) psychoterapia indywidualna 3) programy kontroli picia 4) poradnictwo	profesjonalny program terapeutyczny – codzienne zajęcia prowadzone przez terapeutów lub osoby z profesjonalnym przygotowaniem	liczba osób objętych leczeniem
5.	Zajęcia rehabilitacyjne, rekolekcje trzeźwościowe i obozy terapeutyczne dla członków klubów abstynenckich, uzależnionych mieszkańców schronisk, dla osób uzależnionych i członków rodzin, wzmacniające proces zdrowienia z choroby alkoholowej	częściowy udział własny w kosztach obozu jego uczestników	wydatki poniesione na wspieranie działalności środowisk abstynenckich ilość osób objętych leczeniem
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	ilość osób biorących udział w zajęciach; wysokość nakładów finansowych
7.	Organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień 1) ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkotykowych istniejących zasobów oraz efektów prowadzonych dotychczas działań 2) opracowywanie i przekazywanie zainteresowanym podmiotom informacji na temat zadań realizowanych przez Miasto na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień 3) przeprowadzenie lokalnej diagnozy problemów w zakresie używania alkoholu, narkotyków i tytoniu oraz innych zagrożeń społecznych wśród uczniów szkół na terenie miasta Rzeszowa	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba osób objętych badaniami; ilość opracowań

Rozdział IV

Partnerzy i realizatorzy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Mając na uwadze wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień na mieszkańców Rzeszowa, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów Programu: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, Straż Miejska w Rzeszowie, Sąd Rejonowy w Rzeszowie, placówki oświatowo - wychowawcze (przedszkola, szkoły), placówki opiekuńczo - wychowawcze, rady osiedla, zakłady opieki

zdrowotnej, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert, grupy samopomocowe funkcjonujące na terenie Rzeszowa, kluby abstynenta, kluby sportowe, instytucje kultury, instytucje szkoleniowe, placówki naukowe i ośrodki badań społecznych, lokalne media, inne podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień, Wydziały i Biura oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Rzeszowa.

Zadania zawarte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny być realizowane zgodnie ze standardami zawartymi w Rekomendacjach do realizowania i finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z uwagi na specyfikę zadań, szczególnie związaną z ochroną zdrowia psychicznego i fizycznego przed uzależnieniem od alkoholu i narkotyków podmioty realizujące zadania winny spełniać określone wymogi dotyczące:

- a) merytorycznego przygotowania specjalistów wykonujących zadania,
- b) bazy lokalowej,
- c) prawidłowego prowadzenia dokumentacji
- d) prowadzenia procesu ewaluacji wykonywanych zadań.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie oraz inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

1. Profilaktyka w zakresie środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz asertywnej ochrony granic psychologicznych w sytuacji przemocy.
2. Szkolenia i psychoedukacja dla nauczycieli z zakresu ochrony i rozpoznawania zagrożeń związanych z używaniem przez dzieci i młodzież substancji psychoaktywnych – alkoholu, narkotyków, dopalaczy, leków oraz uzależnień behawioralnych.
3. Szkolenie w formie pracy superwizyjno-dyskusyjnej dla pedagogów i nauczycieli zainteresowanych poszerzeniem kompetencji i umiejętności wychowawczych, służących wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi psychospołecznemu.
4. Szkolenia dla pedagogów z zakresu skutków używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu na powstawanie tzw. syndromu FAS (alkoholowy zespół płodowy).
5. Szkolenia i psychoedukacja rodziców w zakresie bezpiecznego korzystania dziecka z internetu, profilaktyka uzależnień od komputera i portali społecznościowych.
6. Szkolenia dla służb socjalnych w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz ochrony rodziny przed skutkami wynikającymi z uzależnienia od alkoholu, uzależnień behawioralnych i środków psychoaktywnych.
7. Szkolenia dla służb mundurowych (wojsko, policja) w zakresie profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz profilaktyki przemocy w rodzinie związanej z uzależnieniami.
8. Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Rzeszowa.
9. Porady psychologiczne dla osób eksperymentujących z narkotykami w szczególności tzw. dopalaczami.
10. Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
11. Psychoterapia małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
12. Psychoterapia indywidualna i grupowa Dorosłych Dzieci Alkoholików.
13. Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie z terenu miasta Rzeszowa wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym i narkotykowym.

14. Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie o wysokim stopniu zagrożenia patologiami m.in. uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
15. Szkolenie teoretyczne i praktyczne dla higienistek szkolnych w zakresie doskonalenia metod i form wdrażania programów dotyczących profilaktyki uzależnień adresowanych do młodzieży szkolnej.
16. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przyjmowania zgłoszeń i przeprowadzania rozmów motywujących w sprawach o leczenie alkoholowe.

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie i inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

Realizacja programu – „Profilaktyka choroby alkoholowej, uzależnienia narkotykami i nałogu nikotyny dzieci i młodzieży wieku szkolnego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego”

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie została powołana Zarządzeniem Nr V/1049/2009 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 25 listopada 2009 r. z późn. zm. Powołanie Komisji wynika z art. 4¹ ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 wspomnianej ustawy w skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja ma swoją siedzibę w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie i zbiera się na swoich posiedzeniach w zależności od potrzeb.

Zadania Komisji:

Działalność merytoryczna

1. Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Pomoc rodzinom osób uzależnionych od alkoholu (informowanie o możliwościach pomocy prawno - administracyjnej, chorobie alkoholowej i sposobach jej leczenia),
3. Tworzenie lokalnej koalicji organizacji, instytucji, osób fizycznych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
5. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.
6. Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych.
7. Rozpatrywanie oraz kierowanie do Sądu Rejonowego w Rzeszowie wniosków dotyczących zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.

8. Realizacja wspólnych zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie i Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.
9. Opracowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
10. Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
11. Podnoszenie kwalifikacji członków Komisji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, seminariach i warsztatach.
12. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w przypadku upoważnienia przez Prezydenta Miasta.
13. Uczestnictwo w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych (na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art. 9 a ust.3 i 11) oraz realizacja procedury „Niebieskiej Karty”.

Działalność bieżąca

Wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach – posiedzeniach Komisji i podkomisji oraz za realizację czynności dodatkowych przysługuje wynagrodzenie.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1, ustala się w wysokości:
 - 1) dla członków Komisji – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2017 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1456) za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych
 - 2) dla Sekretarza lub innego członka Komisji, wyznaczonego przez Przewodniczącego do prowadzenia obsługi administracyjnej Komisji – 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w cyt. powyżej rozporządzeniu, za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych.
3. Członkom Komisji będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie delegacji służbowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz.167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej
4. Członkom Komisji nie będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie pisemnego oświadczenia potwierdzającego faktycznie poniesione koszty wyjazdu (podstawą do zwrotu kosztów podróży są bilety, rachunek za odbyte szkolenie lub nocleg).

Rozdział V

Zadania Służb Miejskich w zakresie kontroli i interwencji w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem

Podstawa prawna :

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (Dz. U. z 2016 r. poz.446 z późn. zm),
2. ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz.584 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).

Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wszystkich rodzajów, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizowana jest przez organ zezwalający, straż gminną i członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa.

Rozdział VI

Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowana będzie ze środków własnych Miasta pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu Miasta na rok 2017.

Rozdział VII

Monitorowanie realizacji Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez:

1. bieżące gromadzenie i analizę uzyskanych danych statystycznych i opracowanie wniosków,
2. analizę wskaźników porównujących rok bieżący z okresem poprzednim,
3. sprawozdawczość podmiotów z realizacji poszczególnych zadań,
4. sprawozdania wewnętrzne dla Wydziału Budżetowego.